

Motion till riksdagen 2008/09: MJ21

av **Anders Ygeman m.fl. (s, mp, v)**
med anledning av prop. 2008/09:211

En ny organisation för veterinär service och vid utbrott av smittsamma djursjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2008/09:211.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bevara den nationella strukturen med distriktsveterinärer för att garantera en verklig smittskyddsberedskap.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att separera Jordbruksverkets olika roller för ökad tydlighet och förtroende.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att nya uppgifter till offentliga veterinärer med anledning av EU-lagstiftning inte ska upphandlas bland privata veterinärer.

Motivering

Vi ser med stor oro på hur regeringen i sin proposition *En ny organisation för veterinär service och vid utbrott av smittsamma djursjukdomar* föreslår långtgående åtgärder som slår sönder en nationellt heltäckande organisation av distriktsveterinärer som ska garantera tidig upptäckt av smittsamma djursjukdomar. Efter en serie utbrott av djursjukdomar, t.ex. svininfluensan och fågelinfluensan, som snabbt spridit sig från land till land vidtar den borgerliga regeringen åtgärder som enbart har som fokus att konkurrensutsätta veterinärmarknaden. Att regeringen är villig att lägga ut så vitala delar som smittskyddsberedskap på privata aktörer är inte rimligt – det är en vital del i svensk krisberedskap och vi vill därför avslå propositionen. Att öppna för privata aktörer genom att upphandla smittskyddsberedskap och jourverksamhet till

Fel! Okänt namn på

lägsta pris är inte rätt åtgärd för att öka tryggheten hos befolkningen, och det kommer även att riskera djurskyddet.

Vi menar att frågan om smittskydd och de förpliktelser som vi har gentemot våra grannländer för att inte medverka till att smittsamma djursjukdomar sprids, måste väga tyngre än dåligt underbyggda lösningar för att tillgodose privatpraktiserande veterinärer. En smittsam djursjukdom som sprids till människa innebär stora mänskliga risker men också betydande kostnader för samhället. I det sammanhanget blir de miljonbelopp som regeringen svänger sig med i propositionen löjliga. Regeringen överskattar också de ekonomiska effekterna av en privatisering. När den privata sektorn ges möjlighet att plocka russinen ur kakan kommer det samhällseliga uppdraget (smittskyddsberedskap samt en dygns- och rikstäckande djursjukvård) att fördyras. Utifrån uppgifter i Veterinärutredningen kan denna fördyring uppskattas till drygt 200 miljoner kronor. Vi vet också att i länder som har modeller som liknar det som regeringen föreslår, t.ex. Norge, är kostnaderna stora. Norska staten budgeterade t.ex. 88 miljoner norska kronor 2007 för enbart jourberedskap. Samma år kostade den svenska jourberedskapen 53 miljoner kronor. I det norska systemet har det också hänt att förhandlingar strandat, vilket i början av 2005 ledde till en period med obemannade jourer i 152 av 162 veterinärdistrikt. I ett sådant scenario kan varken ett gott smittskydd eller ett gott djurskydd upprätthållas.

Vi vill garantera svenska medborgare och grannländer att vi tar smittskyddet och djurskyddet på största allvar. Den organisation som finns i dag med distriktsveterinärer över hela landet med jourberedskap och fältservice är en garant för att vi ska upptäcka en smitta, vårda sjuka djur och förhindra spridning i ett tidigt skede. Regeringens förslag innebär att man slår sönder och säljer ut en fungerande organisation och ersätter den med något sämre med förevändningen att det skapar bättre konkurrens. Det är inte acceptabelt.

Regeringen har inte heller en korrekt analys av situationen. Inom fältveterinärsektorn råder fri etableringsrätt, vilket gör att veterinärsektorn är konkurrensutsatt. Den principiella frågeställningen är om Distriktsveterinärorganisationen (DVO) använder statsanslaget till verksamheter som ligger utanför samhällsuppdraget. Så är inte fallet. I stället innebär DVO att djur har tillgång till adekvat veterinärvård i hela landet dygnet runt, och att samhället har tillgång till en adekvat smittskyddsberedskap. Vi anser att detta är mycket starka samhällsintressen som måste värnas. Givetvis är det viktigt att de delar i DVO:s verksamhet som ligger utanför samhällsuppdraget har en transparent ekonomi och är till fullo avgiftsfinansierade, men så är situationen redan i dag.

Den enda grunden i regeringens inställning är att allt ska konkurrensutsättas – inte någonstans finns en tanke om att det skulle stärka smittskyddsberedskapen. En majoritet av remissinstanserna motsätter sig en privatisering av distriktsveterinärorganisationen framför allt på grund av de risker som förslaget anses kunna innebära för beredskapen vid utbrott av smittsamma djursjukdomar och för tillgången till djursjukvård under jourtid och i glesbygd. Det är mycket märkligt att regeringen inte hör samman denna kritik. Förslaget har modererats sedan utredningen, men samma risker kvarstår. Det finns

Fel! Okänt namn på

också ett stort antal frågetecken om hur upphandlingen kommer att göras och på vilket sätt samhällsperspektivet kan garanteras i upphandlingen. Att återställa organisationen av statliga distriktsveterinärer kommer att kosta mycket pengar och framför allt tid om den nya organisationen visar sig bristfällig vid ett utbrott av en smittsam djursjukdom – tid som man sällan har när väl en kris har eskalerat. Regeringen anser att förändringen kommer att leda till en effektivare organisation men definierar inte vad de avser med effektivitet. I dag har vi ett bevisat effektivt smittskydd och ett gott djurskydd vars kostnadsnivå för samhället i en internationell jämförelse inte är anmärkningsvärd, snarare tvärtom.

Vi ser emellertid positivt på att Jordbruksverket tydligare separerar sina olika roller. I dag har Jordbruksverket både i uppdrag att ansvara för smittskyddet för djur i Sverige och det centrala tillsynsansvaret över den veterinära yrkesutövningen – såväl myndighetens egna som den privata. Det har lett till misstänksamhet och samarbetssvårigheter. Det är därför rimligt att tydligt separera de olika verksamheterna för att öka förtroendet för myndighetens mycket viktiga roll. Det har t.ex. i andra sammanhang förts fram förslag om att vidareutveckla Veterinära ansvarsnämnden så att den också omfattar veterinär tillsyn, vilket kan övervägas.

Av EG-lagstiftningen följer att ett flertal myndighetsutövande uppgifter ska utföras av en officiell veterinär. I propositionen lämnar regeringen förslag till en ny lag om officiella veterinärer som möjliggör att privatpraktiserande veterinärer kan förordnas som officiella veterinärer. Andra länder som har denna konstruktion har dock kritiserats av EU-kommissionen, och vi ställer oss därför tveksamma till en sådan reform.

Den borgerliga regeringen vill även ge Jordbruksverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett system med utökad egenkontroll vid tävlingar med djur och att analysera hur besiktningen av djur före tävling ska gå till. Det ställer vi oss positiva till.

Stockholm den 17 juni 2009

Anders Ygeman (s)

Tina Ehn (mp)

Bo Bernhardsson (s)

Aleksander Gabelic (s)

Jacob Johnson (v)

Carina Ohlsson (s)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Roland Bäckman (s)

Ann-Kristine Johansson (s)

Jan-Olof Larsson (s)

Helén Pettersson i Umeå (s)